

Nr 6

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts skrivelse med redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1969, dels skrivelse från den parlamentariska delegationen hos Europarådets rådgivande församling med redogörelse för församlingssessionerna under år 1969, dels motioner om bildande av en europeisk ungdomsfond inom Europarådet.

I en till utrikesutskottet hänvisad skrivelse, nr 39 den 20 februari 1970, har Kungl. Maj:t till riksdagen överlämnat redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1969. Redogörelsen omfattar huvudpunkterna på dagordningen för de två ministerkommittémöten, som hållits under året, samt vissa av de beslut, som fattats av ministerkommitténs ställföreträdare vid de nio möten mellan dem, som förekommit under året. Likaså inkluderar redogörelsen denna gång verksamheten inom vissa av ministerkommitténs större expertkommittéer. Till utskottet har även hänvisats bifogade skrivelse från den svenska parlamentariska delegationen hos Europarådets rådgivande församling med redogörelse för de tre församlingssessionerna under år 1969. Slutligen har till utskottet hänvisats motionerna I: 536 och II: 627 om bildande av en europeisk ungdomsfond inom Europarådet.

Utskottet. Av redogörelserna framgår att inom Europarådets ram ett omfattande arbete pågår för att i olika avseenden föra de europeiska staterna närmare varandra och att Sverige på olika plan spelar en aktiv roll i utformningen av detta samarbete. Greklands fortsatta medlemskap i Europarådet efter militärkuppen i april 1967 har dock utgjort en belastning för Europarådssamarbetet. Utskottet uttalar sin tillfredsställelse över att Greklandsfrågan under året fått en sådan behandling inom Europarådet att tilltron till detta som ett värn för demokratiska principer och mänskliga rättigheter har befasts.

I motionerna I: 536 och II: 627 hemställs att Sverige i Europarådets ministerkommitté reser frågan om bildandet av en europeisk ungdomsfond inom Europarådet. En motion av samma innebörd väcktes år 1968 (II: 1012) men ledde ej till något initiativ från riksdagens sida (UU 1968: 6). Utskottet framhöll därvid bl. a. att man borde avvakta erfarenheterna av det då just upprättade europeiska ungdomscentrum vid Europarådet.

Bihang till riksdagens protokoll 1970. 5 saml. 1 avd. Nr 6

Frågan om en ungdomsfond aktualiserades inom Europarådet under hösten 1969. På initiativ av den västtyska regeringen hölls i januari månad i år en konferens i Bonn med deltagande av representanter för olika medlemsstater i Europarådet, däribland Sverige. Konferensen uttalade önskemålet om upprättande av en ungdomsfond inom en nära framtid. Frågan togs därefter upp i Europarådets ministerkommitté som hänsköt ärendet till den europeiska kulturstyrelsen (CCC). Denna tillsatte i februari en arbetsgrupp vari Sverige ingår som representant för de nordiska länderna. Denna arbetsgrupp avser att före årets slut framlägga ett utarbetat förslag till en europeisk ungdomsfond.

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att frågan om en europeisk ungdomsfond sålunda närmar sig sin lösning. Det får förutsättas att när en sådan fond väl upprättats denna ges tillräckliga resurser för att möta de behov som föranlett dess tillkomst.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse nr 39 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,
2. att skrivelsen från den svenska parlamentariska delegationen hos Europarådets rådgivande församling lägges till handlingarna, samt
3. att riksdagen anser motionerna I: 536 och II: 627 besvarade med vad utskottet anfört.

Stockholm den 19 mars 1970

På utrikesutskottets vägnar:

ARNE GEIJER

Närvarande:

från första kammaren: herrar Arne Geijer (s)*, Dahlén (fp), Georg Pettersson (s), Bengtson (cp), Möller (s), Bohman (m)*, Axel Andersson (fp)* och Tage Johansson (s);

från andra kammaren: herrar Alemyr (s)*, Mellqvist (s), Ohlin (fp)*, Cassel (m) och Hellström (s).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Till Riksdagen

Härmed får den svenska parlamentariska delegationen hos Europarådets rådgivande församling överlämna bifogade redogörelse för församlingssessionerna under år 1969 jämte bilaga.

Stockholm den 27 februari 1970

På delegationens vägnar:

KAJ BJÖRK

/ Finn Bergstrand

Redogörelse
från den svenska parlamentariska delegationen hos Europarådets rådgivande församling för församlingssessionerna under år 1969

Europarådets rådgivande församling höll tredje delen av sitt tjugonde möte den 27—31 januari, första delen av tjugoförsta mötet den 12—16 maj och andra delen av tjugoförsta mötet den 29 september—3 oktober 1969 i Strasbourg. Före varje session, utom i maj, samlades parlamentariker från EFTA-länderna för diskussion av frågor av gemensamt intresse på det ekonomiska området. Den 3—4 oktober 1969 hölls i Strasbourg det årliga gemensamma mötet mellan Europarådets rådgivande församling och EEC-parlamentet.

Svensk representation

Den svenska riksdagen representerades under året av följande valda ombud och suppleanter:

Ombud:

Redaktör Kaj Björk (ordförande)
Med. lic. Elisabet Sjövall (tjugonde mötet)
Kontorist Astrid Bergegren (tjugoförsta mötet)
Direktör Gösta Bohman
Folkhögskolerektor Stig Alemyr
Bankkamrer Sven Gustafson (tjugonde mötet)
Professor Bertil Ohlin (tjugoförsta mötet)
Jur. dr Gunnar Hedlund

Suppleanter:

Advokat Bo Martinsson
Ombudsman Anders Forsberg (tjugonde mötet)
Hemmansägare Uno Hedström (tjugoförsta mötet)
Direktör Gösta Jacobsson (tjugonde mötet)
Ingenjör Nils Wååg (tjugoförsta mötet)
Kontorist Astrid Bergegren (tjugonde mötet)
Skoldirektör Ingvar Svanberg (tjugoförsta mötet)
Avdelningsdirektör Daniel Wiklund
Direktör Bengt Sjönell

I januarisessionen deltog herrar Björk, Bohman, Alemyr och Gustafson samt herr Martinsson, fröken Bergegren, herrar Jacobsson och Wiklund.

I majsessionen deltog herr Björk, fröken Bergegren, herrar Bohman, Alemyr, Ohlin och Hedlund samt herrar Martinsson, Hedström, Wååg, Svanberg, Wiklund och Sjönell.

I septembersessionen deltog herr Björk, fröken Bergegren, herrar Bohman och Ohlin samt herrar Hedström, Wååg, Wiklund och Sjönell.

Ombuden och suppleanterna är fördelade på 14 utskott, vilka sammanträder mellan sessionerna och lägger fram förslag inför dessa. En särställning har dock ett av dessa, ständiga utskottet, vilket har till uppgift att agera å församlingens vägnar mellan sessionerna. På grundval av utskottens förslag avger rådgivande församlingen rekommendationer till ministerkommittén samt antar resolutioner, direktiv och uttalanden.

De svenska ombuden och suppleanterna har under det tjugoförsta mötet varit fördelade på utskotten på följande sätt

	<i>Ordinarie</i>	<i>Suppleanter</i>
Ständiga utskottet	Björk Bohman	Alemyr Ohlin
Politiska utskottet	Björk Ohlin	Alemyr Bohman
Utskottet för ekonomi och u-hjälp	Alemyr Bohman	Wååg Ohlin
Social- och hälsovårdsutskottet	Bergegren Wiklund	Hedström Sjönell
	(utskottets vice ordförande)	
Juridiska utskottet	Martinsson Hedlund	Bergegren Bohman
Kultur- och utbildningsutskottet	Svanberg Sjönell	Björk Wiklund
Utskottet för vetenskap och teknologi	Wååg Ohlin	Bergegren Sjönell
Utskottet för regionplanering och kommunala frågor	Alemyr Sjönell	Martinsson Wiklund
Utskottet för procedurfrågor	Bohman	Martinsson
Jordbruksutskottet	Hedström	Sjönell
Utskottet för europeiska icke-medlemsländer	Svanberg	Sjönell
Utskottet för befolknings- och flyktingfrågor	Wiklund	Wååg
Budgetutskottet	Björk	Wiklund
Utskottet för förbindelserna med de nationella parlamenten	Bergegren	Wiklund

President i rådgivande församlingen var under tjugonde mötet den brittiske labourmannen Sir Geoffrey de Freitas. President under det tjugoförsta mötet var den schweiziske liberalen Olivier Reverdin.

Ekonomiska frågor

Det aktuella läget i marknadsfrågan var ett stående debattämne vid varje session och församlingen uttalade sig därvid, liksom så många gånger tidigare, för en utvidgning av EEC. Församlingens debatter härom präglades

dock av det dödläge som före Haag-mötet i december rådde i marknadsfrågan. I rek. 546 (januarisessionen) och 558 (majsessionen) uttalade församlingen sin flera gånger tidigare framförda uppmaning till regeringarna att i större utsträckning utnyttja Europarådet för strävandena att föra de europeiska staterna närmare varandra. Inlägg gjordes från svensk sida av herrar Gustafson, Björk, Bohman och Ohlin.

Den monetära situationen i Europa föranledde en längre debatt vid januarisessionen, varvid församlingen uppmanade de länder som har ett kraftigt överskott i sin betalningsbalans att besinna sitt ansvar för att befordra en utjämning. Från svensk sida gjordes ett inlägg härom av herr Jacobsson.

NORDEK-projektet berördes vid flera tillfällen i inlägg från nordisk sida. Den norske högermannen Erling Petersens kritiska synpunkter på NORDEK vid septebersessionen föranledde genmälen från herrar Bohman och Ohlin.

Den årliga presentationen av OECD:s verksamhet gjordes av statsrådet Krister Wickman vid majsessionen och vid den efterföljande diskussionen gjordes inlägg av bl. a. herrar Ohlin och Wiklund.

En större u-landsdebatt ägde rum vid januarisessionen, varvid den indiske handelsministern Dinesh Singh, som var ordförande vid UNCTAD II i New Delhi 1968, höll ett anförande. Församlingen antog resolution 398 vari man beklagade det dåliga utfallet av UNCTAD II. Medlemsregeringarna uppmanades att snarast anta det föreslagna preferenssystemet beträffande olika varor från u-länderna samt att öka det finansiella biståndet för ett snabbt uppnående av den överenskomna målsättningen, 1 % av bruttonationalprodukten. Från svensk sida gjordes inlägg av herrar Björk, Gustafson och Alemyr.

Allmänpolitiska frågor

Greklandsfrågan spelade en central roll i de allmänpolitiska debatterna vid samtliga tre sessioner. Vid januarisessionen antogs med stor majoritet rekommendation 547, som innebar en uppmaning till ministerkommittén att suspendera Grekland från fortsatt medlemskap i Europarådet. Rekommendationstexten anvisade även möjligheten för den grekiska regeringen att självant begära sitt utträde. Rekommendation 569, antagen vid septebersessionen, uppmanade ministerkommittén att ta i beaktande den grekiska regeringens bristande respekt för den lagbundna ordningen och demokratin vid det beslut som skulle fattas vid ministerkommitténs inståndande möte. I Greklandsdebatten gjordes från svensk sida inlägg av herrar Björk, Gustafson och Alemyr.

Förhållandena i de östeuropeiska länderna togs under året upp i en rad rapporter. Vid såväl januari- som majsessionen framlades rapporter om antisemitismen i Östeuropa. Församlingen uttalade i resolution 412 att regeringarna vid sina kontakter med de sovjetiska och polska regeringarna borde

påtala den nuvarande diskriminerande behandlingen av judarna i dessa länder.

Förhållandena i Tjeckoslovakien redovisades i flera rapporter. Rekommendation 546 (januarisessionen) betonade de möjligheter som finns att använda Europarådet för den broslagning mellan öst och väst som — trots Warszawapaktstruppernas invasion i Tjeckoslovakien — ändå måste komma till stånd. Resolution 420 uppmanade de västliga kommunistpartierna att i sina kontakter med östblocksstaterna upprepa kravet på garantier för det tjeckoslovakiska folkets oberoende och självbestämmanderätt.

På politiska utskottets uppdrag framlade herr Björk vid majsessionen en rapport om förhindrande av tillströmningen av vapen till de stridande parterna i Nigeria. I resolution 413 uttalade sig församlingen för ett allmänt vapenembargo som ett steg på vägen mot vapenstillestånd.

Sociala frågor

Med anledning av internationella arbetsorganisationens 50-årsjubileum förekom vid januarisessionen en arbetsmarknadspolitisk debatt. I rekommendation 545 uppmanades ministerkommittén att föranstalta om utredning beträffande arbetskraftens anpassning till de snabba tekniska förändringarna i industrin, medinflytande, arbetarskydd och yrkesutbildning. Behovet av medinflytande i beslutsprocessen betonades ytterligare i resolution 396. Från svensk sida gjordes inlägg av fröken Bergegren och herr Wiklund.

Vid septembersessionen framlade herr Wiklund såsom sociala utskottets rapportör en rapport om zigenarnas ställning i Europa. I den därtill fogade rekommendationen 563 uppmanades regeringarna vidta en rad åtgärder på kort och lång sikt för att förbättra zigenarbefolkningens villkor med syfte att göra det möjligt för denna grupp att helt inordnas i det moderna samhället. I debatten gjordes från svensk sida, förutom av herr Wiklund, inlägg av fröken Bergegren.

Kommunala frågor

Frågan om kommunernas markpolitik och de problem som i samband därmed uppstår vid stadsplanering debatterades vid majsessionen, varvid församlingen antog rekommendation 556 med riktlinjer för en gemensam europeisk politik på detta område. Från svensk sida gjordes kritiska inlägg mot den föreslagna texten av herrar Alemyr och Bohman.

I rekommendation 557, antagen vid majsessionen, framhölls att kommunerna måste ges ökade möjligheter att ta datatekniken till sin hjälp. Data-maskinerna skulle, om de enbart stod till regeringarnas förfogande, stärka dessas makt på den lokala självstyrelsens bekostnad. Från svensk sida gjordes ett inlägg av herr Björk.

Frågan om den lokala självstyrelsen togs även upp i resolution 410 (maj-

sessionen). Församlingen uttalade där sitt stöd för de riktlinjer för lokal självstyrelse som tidigare formulerats av den europeiska kommunkonferensen och av denna överlämnats till ministerkommittén. I debatten härom framkom, liksom vid tidigare tillfällen, starkt missnöje över medlemsregeringarnas bristande intresse för olika förslag i kommunala frågor som framförts från församlingens och kommunkonferensens sida.

Övriga frågor

Vid januarisessionen presenterade herr Martinsson en rapport om mänskliga rättighetsåret 1968. I rekommendation 548 uppmanade församlingen ministerkommittén att vidta en rad åtgärder framför allt beträffande antagande och ratificering av konventioner på mänskliga rättighetsområdet. Medlemsstaterna uppmanades även inrätta motsvarigheter till det svenska JO-ämbetet.

Riktlinjer för vården av Europas vattenresurser antogs av Europarådet år 1968 i form av en »vattenstadga». Vid 1969 års majsession gick församlingen ett steg vidare och antog ett förslag till en europeisk vattenvårdskonvention (rek. 555). Ett av konventionens syften är att få garantier för att ett land ej exploaterar sina vattentillgångar i sådan utsträckning att det skadar närliggande länder.

Sedan några år tillbaka framlägger Europarådets ministerkommitté ett arbetsprogram för verksamheten inom rådets expertkommittéer. En enig församling (uttalande 51) kritiserade vid höstsessionen ministerkommittén för att denna i olika avseenden ej följde församlingens upprepade gånger uttalade önskemål beträffande arbetsprogrammets uppläggning och antagande. Församlingen begärde bl. a. att bli konsulterad om arbetsprogrammet på ett tidigt stadium så att dess granskning skulle kunna få en reell innebörd. Arbetsprogrammet borde vidare göras upp på en två- eller treårsbasis, ej varje år. En huvudpunkt för församlingens kritik mot arbetsprogrammet var, liksom tidigare, dess frånvaro av prioriteringar.

Vid januarisessionen väcktes en motion av herr Martinsson om stöd för ett internationellt institut för mänskliga rättigheter.

Vid majsessionen valde församlingen till ny generalsekreterare efter Peter Smithers den förre österrikiske utrikesministern Lujo Toncic-Sorinj.

Under året har ett av församlingens utskott, utskottet för vetenskap och teknologi, besökt Sverige. Besöket ägde rum den 22—24 april och avsåg studium av relationerna mellan företrädare för forskning och riksdag i Sverige. Utskottets besök skedde i samarbete med Sällskapet Riksdagsmän och Forskare (RIFO).

Beslut fattade av Europarådets rådgivande församling under år 1969

Rekommendationer

- Nr 541 om finansiering av jordbrukets strukturomvandling
- Nr 542 om arvsbestämmelser inom jordbruket
- Nr 543 om användning av ogräsbekämpningsmedel inom jordbruket
- Nr 544 om kontroll av mul- och klövsjukan i Europa
- Nr 545 med svar på ILO:s sextonde rapport
- Nr 546 om Europarådets allmänna politik
- Nr 547 om situationen i Grekland
- Nr 548 om handlingsprogrammet beträffande mänskliga rättigheter efter det mänskliga rättighetsåret 1968
- Nr 549 om preskription av brott mot mänskligheten
- Nr 550 om myndighetsåldern
- Nr 551 om mervärdeskatt
- Nr 552 om enhetliga bestämmelser beträffande olje- och gasledningar
- Nr 553 angående det tredje seminariet om internationell frivilligtjänst (Strasbourg 4—8 november 1968)
- Nr 554 om rådgivande ställning till internationella icke-statliga organisationer
- Nr 555 om ett utkast till en europeisk konvention för skydd mot vattenföroreningar
- Nr 556 om markfrågor i samband med stadsplanering
- Nr 557 om användning av datamaskiner i den kommunala förvaltningen
- Nr 558 om Europarådets allmänna politik
- Nr 559 om Europas ekonomiska problem
- Nr 560 om rådgivande ställning för vissa internationella icke-statliga organisationer
- Nr 561 om skydd av minderåriga mot misshandel
- Nr 562 om samordning av olika miljövårdsåtgärder
- Nr 563 om zigenarnas ställning i Europa
- Nr 564 om flyktingars medborgarskap i bosättningslandet
- Nr 565 med svar på den 13:e rapporten från Europarådets särskilda representant för flyktingar och överbefolkning
- Nr 566 om läget för flyktingarna i Mellersta Östern
- Nr 567 om »Tjugo års europeiskt samarbete»
- Nr 568 om Europarådets allmänna politik
- Nr 569 om den senaste händelseutvecklingen i Grekland på det juridiska området
- Nr 570 om fiskepolitiken i Europa
- Nr 571 om införande av förenklade tullregler beträffande varor som medförs i resenärers bagage eller ingår i gåvopaket
- Nr 572 om den europeiska rymdpolitiken
- Nr 573 om det europeiska vetenskapliga och teknologiska samarbetet
- Nr 574 om publicering av rapporten från den europeiska mänskliga rättighetskommissionen
- Nr 575 om rådgivande status till vissa internationella icke-statliga organisationer

Resolutioner

- Nr 393 med svar på rapport från den tredje europeiska rymdkonferensen
 Nr 394 om långtidsperspektiv för den europeiska rymdforskningen
 Nr 395 med svar på den femte rapporten från FAO
 Nr 396 med svar på den sextonde rapporten från ILO
 Nr 397 om läget beträffande ratificeringar av ILO:s konventioner bland Europarådets medlemsstater
 Nr 398 om UNCTAD efter New Delhi
 Nr 399 om situationen i Tjeckoslovakien och dess återverkningar inom Östeuropa
 Nr 400 om Europarådets allmänna politik
 Nr 401 om preskription av brott mot mänskligheten
 Nr 402 om upprättande av en europeisk »Law Commission»
 Nr 403 om det ekonomiska läget på Malta
 Nr 404 om Europas ekonomiska problem
 Nr 405 med svar på den tionde verksamhetsberättelsen från det europeiska atomenergiorganet (ENEA)
 Nr 406 om ratificering av den europeiska konventionen om etableringsrätt
 Nr 407 angående det tredje seminariet om internationell frivilligtjänst (Strasbourg 4—8 november 1968)
 Nr 408 om de kommunala myndigheternas ansvar för bevarande och restaurering av äldre byggnadsverk samt historiska eller natursköna platser
 Nr 409 med svar på OECD:s sjunde rapport
 Nr 410 angående deklARATIONEN om principer för kommunal självstyrelse
 Nr 411 om Europas ekonomiska problem
 Nr 412 om läget för de judiska befolkningsgrupperna i de europeiska stater som ej är medlemmar i Europarådet
 Nr 413 om ett stopp för tillförseln av vapen och ammunition till Nigeria
 Nr 414 uttalande om den avgående generalsekreteraren Peter Smithers
 Nr 415 med svar på den första rapporten från den internationella forskningsinstitutionen för studium av jordbruket i Medelhavsområdet
 Nr 416 om FN:s flyktingkommissaries verksamhet rörande flyktingars medborgarskap i bosättningslandet
 Nr 417 om flyktingars medborgarskap i bosättningslandet
 Nr 418 om upprättande av »Europa centra» för utländska och inhemska arbetare
 Nr 419 med svar på den 16:e rapporten från »the Intergovernmental Committee for European Migration (ICEM)».
 Nr 420 om läget i Tjeckoslovakien
 Nr 421 om vädjan från en grupp ryska medborgare till FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna
 Nr 422 med svar på UNESCO:s memorandum 1969
 Nr 423 med svar på den 15:e årsrapporten från den europeiska transportministerkonferensen
 Nr 424 om Europas ekonomiska problem
 Nr 425 med svar på den 9:e årsrapporten från EFTA
 Nr 426 med svar på den fjärde allmänna rapporten från ESRO
 Nr 427 med svar på den fjärde årsrapporten från ELDO

Direktiv

- Nr 281 situationen i Tjeckoslovakien och dess återverkningar inom Östeuropa

- Nr 282 om de östeuropeiska ländernas inställning till samarbete med Europarådets medlemsstater
- Nr 283 om mänskliga rättigheter och massmedia
- Nr 284 om Europas ekonomiska problem
- Nr 285 om enhetliga bestämmelser beträffande olje- och gasledningar
- Nr 286 om narkotikamissbruk
- Nr 287 om de kommunala myndigheternas ansvar för bevarande och restaurering av äldre byggnader samt historiska eller natursköna platser
- Nr 288 om samarbete mellan kommunerna i Europa
- Nr 289 med svar på OECD:s sjunde rapport
- Nr 290 om användning av datamaskiner i den kommunala förvaltningen
- Nr 291 om samordning av kommittéarbetet beträffande den europeiska integrationen
- Nr 292 om flyktingars medborgarskap i bosättningslandet
- Nr 293 om läget i Tjeckoslovakien

Uttalanden

- Nr 51 om Europarådets mellanstatliga arbetsprogram 1969—70
- Nr 52 om Europarådets budget för 1970